

ASTRONOMICKÁ OLYMPIÁDA

Samuel Amrich
Ondrej Juhás
Michal Zumner

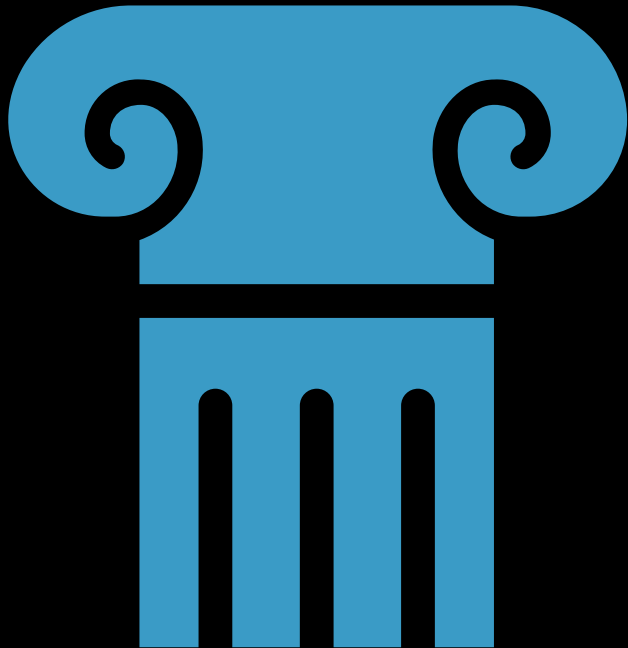

Čo je AO?

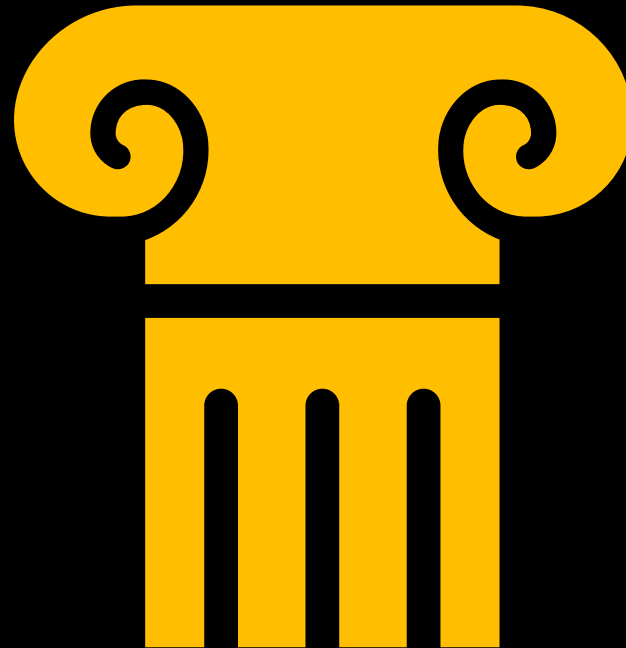
AO
SK

3 piliere AO

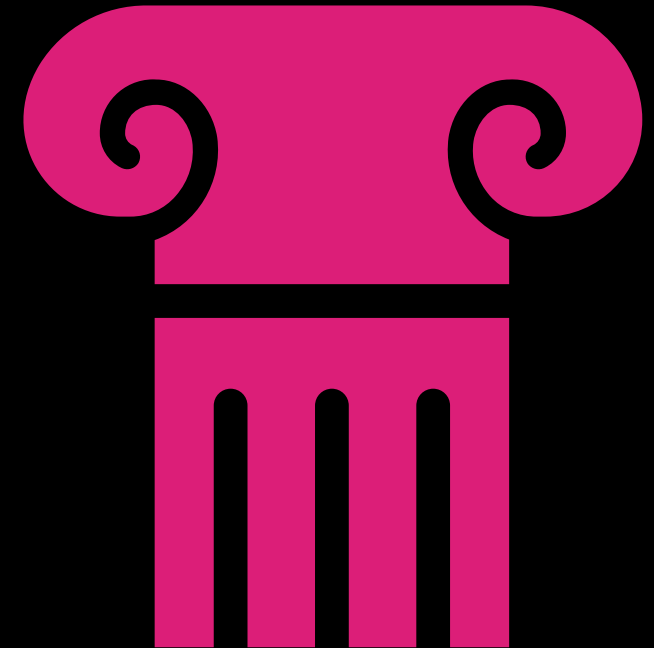
VZDELÁVANIE

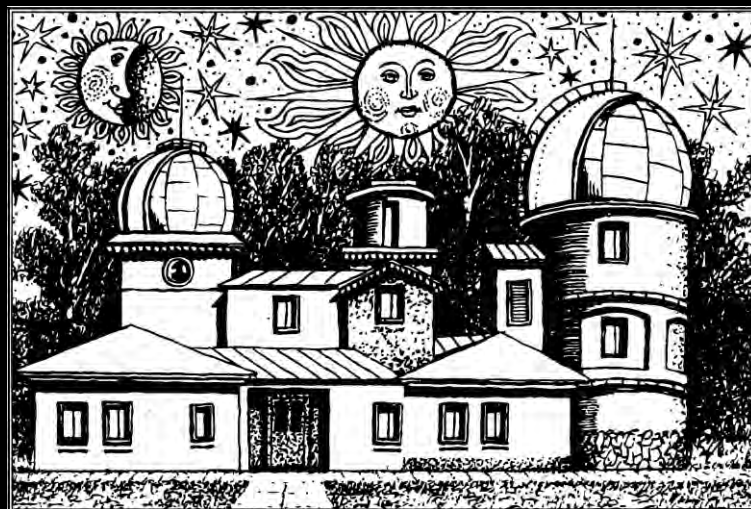
POPULARIZÁCIA

VÝBER NA IOAA

Organizácia AO

Slovenská ústredná hvezdáreň

*Slovenská
Astronomická
Spoločnosť*
pri Slovenskej akadémii vied

+ Dobrovoľníci

Typický ročník AO

Domáce kolo

Spustenie začiatkom roka

Online uverejnenie

aosk.sk

2 mesiace na riešenie

Astronomická olympiáda 2024

Úroveň: domáce kolo   Dátum zverejnenia: 15. 1. 2024
Kategória: stredná škola   Dátum odovzdania: 15. 3. 2024

- Každý príklad píše na samostatný list papiera.
- Do lističky vkladá štítko príkladu, vaše meno, adresu, dátum narodenia, číslováčik adresy a názov školy.
- Vale riešenia popíše aj alebo, ale len matematicky.
- Pri výpočtoch použite hodnoty konštant, jednotiek a veličín uvedených v konštantovom a prílohu adresy. Uplatňujeme, že nie všetky sú potrebné.
- Písať môžete elektronicky alebo rukou a papiera nachodovať. Súbory zasielajte na email aosk@sk.

1 Let do galaxie v Andromede (100 b, autor: Samuel Aneták)

Prakticky sa hypotetizuje situácia, že hviezda z našej galaxie, Mliečnej cesty, do pádajú v Andromede (M 31). Vzdialenosť medzi nami je $D = 2,04 \text{ Mly} = 30 \text{ kpc}$. V jednom momente sa hviezda galaxie javí ako dvojnásobok. Vypočítajte vzdialenosť r_{gal} od Mliečnej cesty, v ktorej sa to událo, ako aj brzdovú veľkosť a , ktorú hviezda mal počas galaxie v tejto vzdialenosti. Polárny kotol v Mliečnej ceste je $\alpha_{\text{gal}} = 10^\circ$ a polárny kotol v galaxii M 31 je $\alpha_{\text{And}} = 3^\circ - 10^\circ$.

Prílohou je v oboch galaxiách na nachádzajú sa hviezdy sférického typu. Zanedbajte rozdielovú hustotu hviezd (zohľadnite).

2 Liptovská Mara (100 b, autor: Samuel Danuský)

Prvá ruka dosiahla na Zemi k atmosfére raketových strelíc. Dôvodom je najmä to, že energia zosilnenia zosilňuje a šíri sa $\sim 21,4^\circ$ od vertikál strelíc. To spôsobuje, že sa dostávajú na Zemi dopadli v raketu iba alebo niekoľko hodín energia na Zemi. Vypočítajte pomer horľavých energií na Zemi, ktoré dopadajú na celú plochu Liptovskej Mary na 1 s na prvej polovici v dĺžke hviezdy a zosilnení atmosféry. Poloha Liptovskej Mary je $48,3^\circ \text{ N}$, $18,3^\circ \text{ E}$ a plocha $A = 27 \text{ km}^2$.

Prílohou je hodnota dĺžky Zeme okolo Slnečnej a zohľadnite vplyv atmosféry. Pre príklad môžete použiť údaje o výškových konštantách, ktoré hodnota je uvedená v zozname konštant. Slnečná konštanta predstavuje množstvo energie, ktoré prijíma na 1 m plochy 1 m² orientovaná kolmo na slnečné lúče vo vzdialenosti 1 au od Slneka bez atmosféry (zohľadnite).

www.aosk.sk   1   aosk@sk

Astronomická olympiáda 2024

Úroveň: domáce kolo   Dátum zverejnenia: 15. 1. 2024
Kategória: základná škola   Dátum odovzdania: 15. 3. 2024

- Každý príklad píše na samostatný list papiera.
- Do lističky vkladá štítko príkladu, vaše meno, adresu, dátum narodenia, číslováčik adresy a názov školy.
- Vale riešenia popíše aj alebo, ale len matematicky.
- Pri výpočtoch použite hodnoty konštant, jednotiek a veličín uvedených v konštantovom a prílohu adresy. Uplatňujeme, že nie všetky sú potrebné.
- Písať môžete elektronicky alebo rukou a papiera nachodovať. Súbory zasielajte na email aosk@sk.

1 Kam dovidí Kečonica (75 b, autor: Samuel Aneták)

Kečonica v Bratislave, preto predtým dĺžka dĺžky je, je pán svojimi svojimi vlnami, a tým odpracoval slnečné hviezdy. Akí najdlhšie hviezdy môže pozorovať dĺžka dĺžky na Astronomickom observatóriu na Kečonicach podľa z pohľadu vzdialenia $D = 1 \text{ m}$, ak má oko rozlíšenie a priemerom $d = 1 \text{ mm}$ vlní hviezdy a jasnosť $\alpha = 6 \text{ mag}$? Vypočítajte rozlíšenie v najdlhších.

Dôležité je si uvedomiť, že rozlíšenie svojimi vlnami dĺžka dĺžky je závislé od svojej plochy.

2 Neznámy asteroid (80 b, autor: Samuel Danuský)

Asteroid je nachádzajú sa Zemi $r_{\text{min}} = 1 \text{ au}$ a najdlhší $r_{\text{max}} = 1 \text{ au}$. Jeho parametre dĺžky jeho osi, kolmostou veľkí jeho α , orientácia a a slnečnej perihelie T . Takisto určí ako často môže pozorovať tento asteroid v súľahu konštant. Dĺžka Zeme považuje na hviezdy a pohybov $v = 1 \text{ au}$.

www.aosk.sk   1   aosk@sk

Celoštátne finále

Teoretická časť

Dátová analýza

Praktická časť

Celoštátne finále

Vecné ceny pre víťazov

Ďalekohľady

Knihy

Prípravné sústredenie

Slovenská ústredná hviezdáreň
v Hurbanove

Viac ako 50 krajín
2 týždne

Teoretická časť

Dátová analýza

Praktická časť

IOAA

Výlety
a exkurzie

IOAA 2018

IOAA

Pohlád lídra

Mítingy IBM

Prekladanie zadaní

Moderácie

IOAA 2023

Úspechy 2007 - 2023

10

7

15

20

Ako skončili naši účastníci

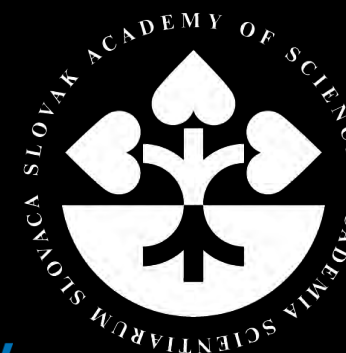
Na medzinárodne
uznávaných univerzitách

Na pracovných miestach

matfyz

MUNI
SCI

VYSOKÁ ŠKOLA
CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ
V PRAZE

Czech Academy
of Sciences

T Systems

IOAA 2024

17. – 27. augusta vo Vassouras,
blízko Rio de Janeiro, v Brazílii

Nová organizácia

Kolá

Domáce kolo

Začiatkom roka

Na stránke aosk.sk

Regionálne kolo

Jedno poradie

Západ, Stred, Východ

Celoštátne kolo

Veľké finále?

Výber na IOAA

Části a okruhy

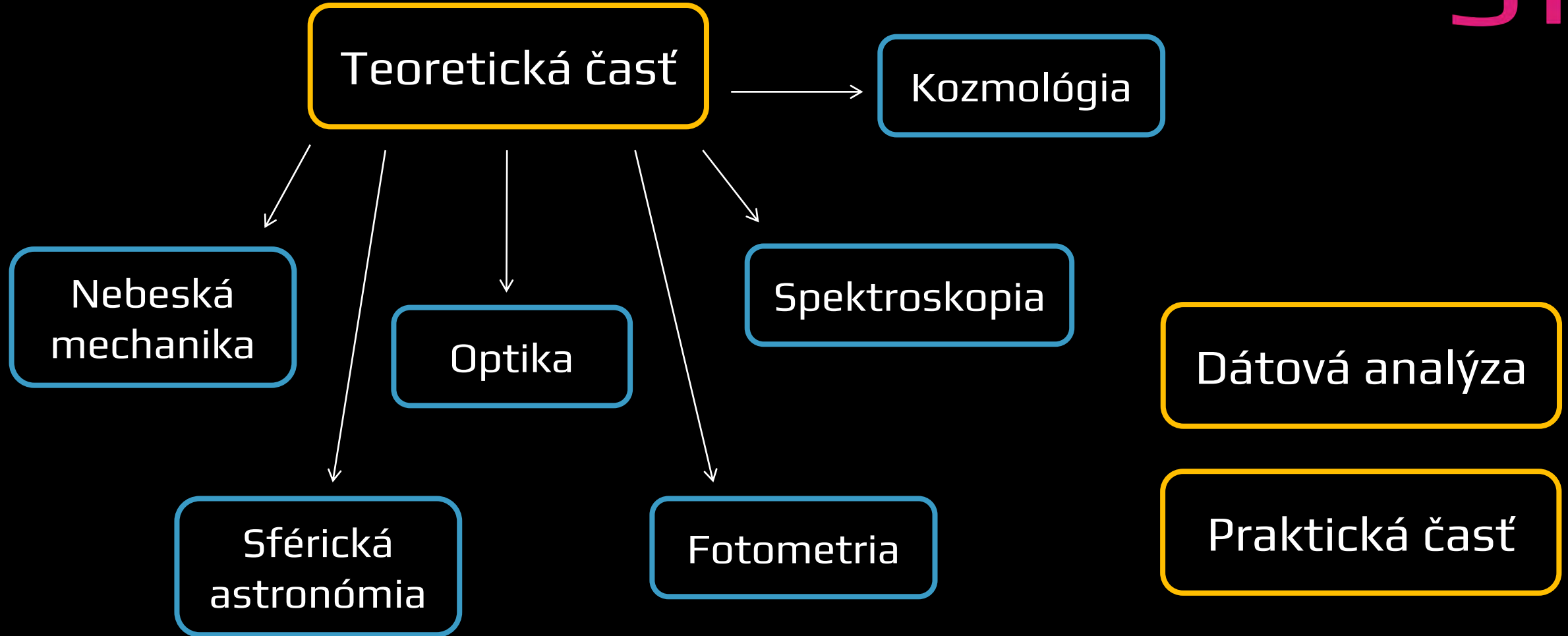

Teoretická část

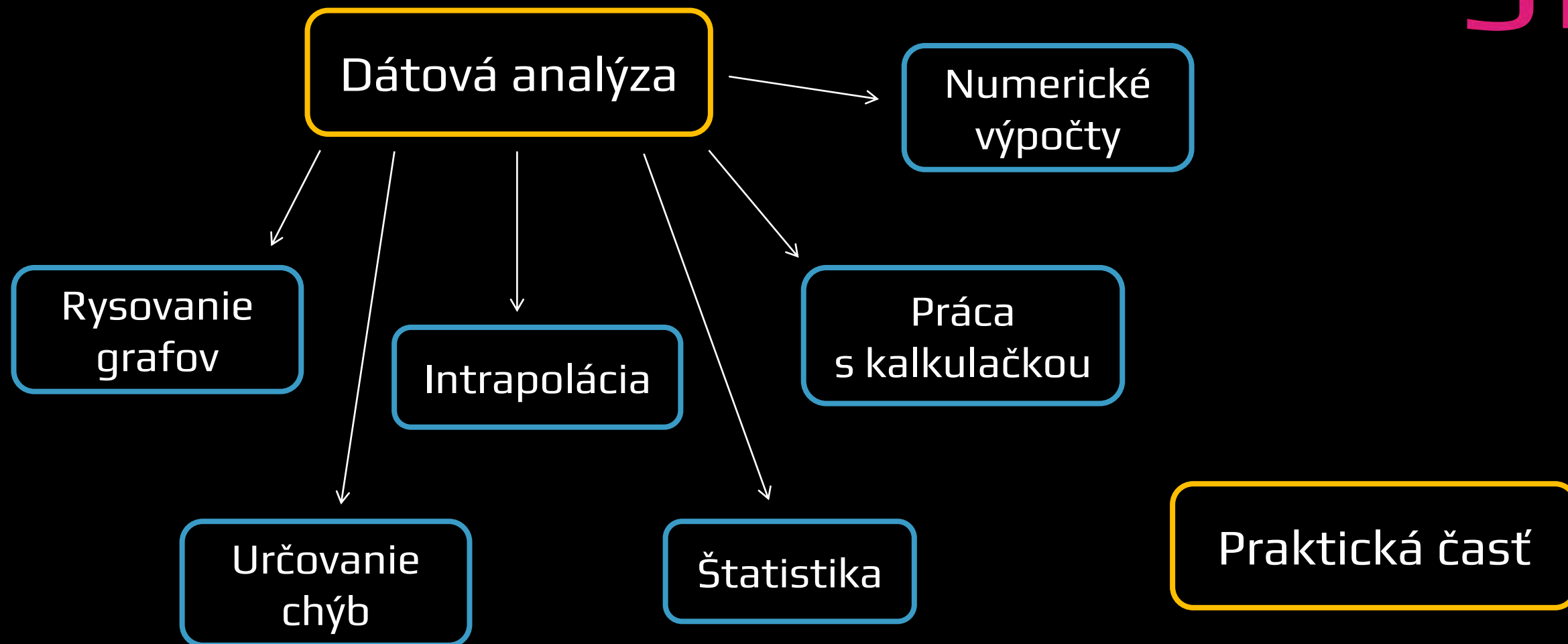
Dátová analýza

Praktická část

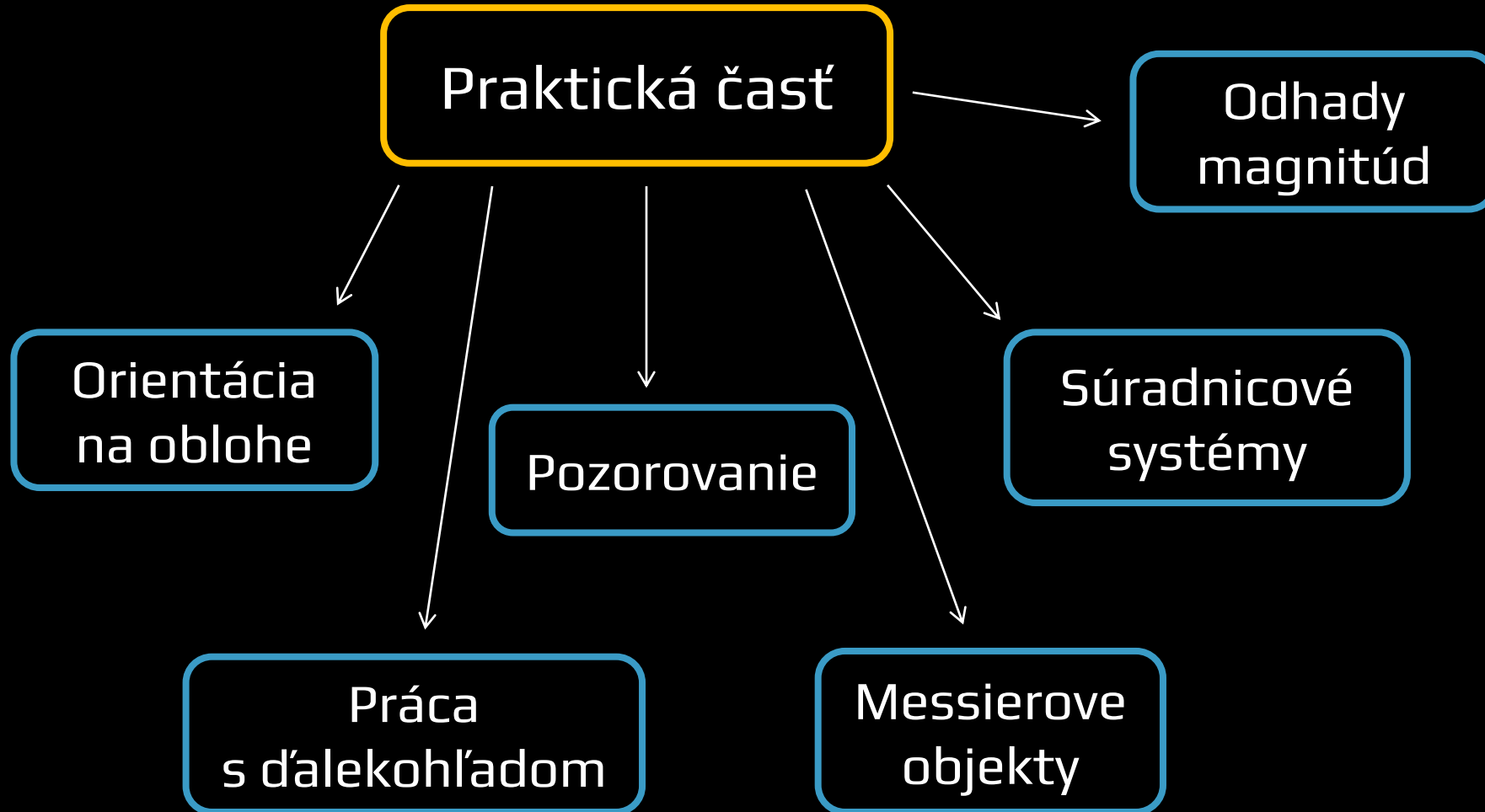
Časti a okruhy

Časti a okruhy

Časti a okruhy

Nová koncepcia úloh

Nová koncepcia úloh

Domáce kolo

Jednoduché úlohy, ale také aby vystihovali základné princípy vo svojom zaradení.

Fotometria->Pogson
Nebeská mechanika->Kepler
Spektroskopia->Doppler

Regionálne kolo

Jednoduché úlohy, ale také aby vystihovali základné princípy vo svojom zaradení.

Jednoduché úlohy, ale zamerané na dobrú prax a typické príklady v AO.

Nebeská mechanika->ZZMH
Sférická geom.->Nautický Δ

Celoštátne kolo

Jednoduché úlohy, ale také aby vystihovali základné princípy vo svojom zaradení.

Jednoduché úlohy, ale zamerané na dobrú prax a typické príklady v AO.

Náročné úlohy ktoré urobia sito pred IOAA.

Mali by odrážať typické úlohy na IOAA.

Organizátori

Ľudia

Samuel Amrich

Radovan Lascsák

Martin Okánik

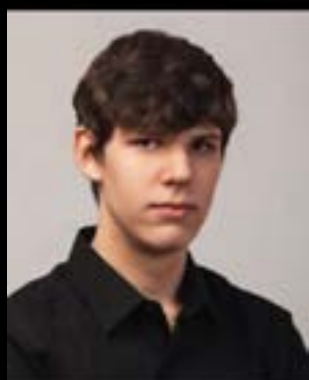
Jana Švrčková

Jozef Lipták

Samuel Buranský

Lukáš Hudák

Michal Zummer

Ondrej Juhás

Ján Plachý

Porada - palacinková

Porada - halušková

Angažovanie

Astronomické Slovensko

Workshop Latky

Seminár Hurbanovo

Tu a teraz

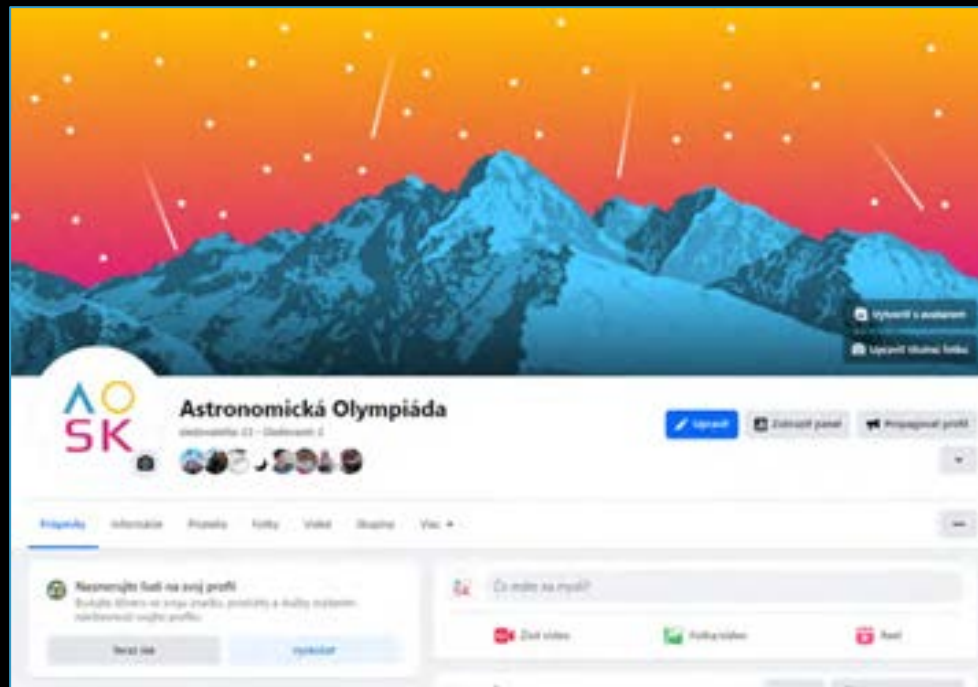
Propagácia

Λ O
S K

Sociálne siete

Facebook

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100090430808070>

Instagram

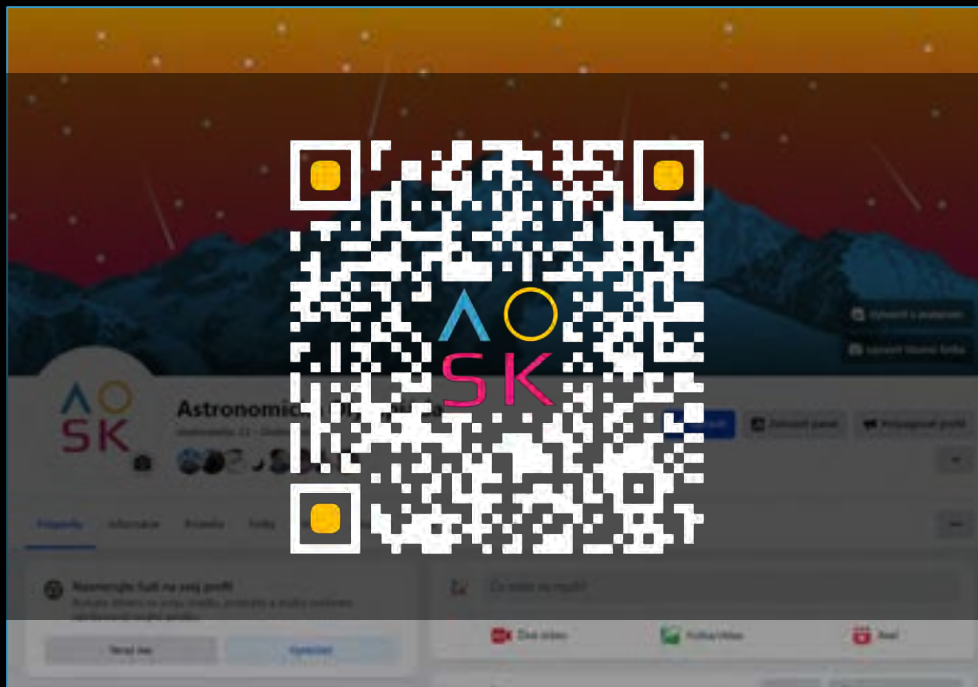

<https://www.instagram.com/astro.olympiada/>

Sociálne siete

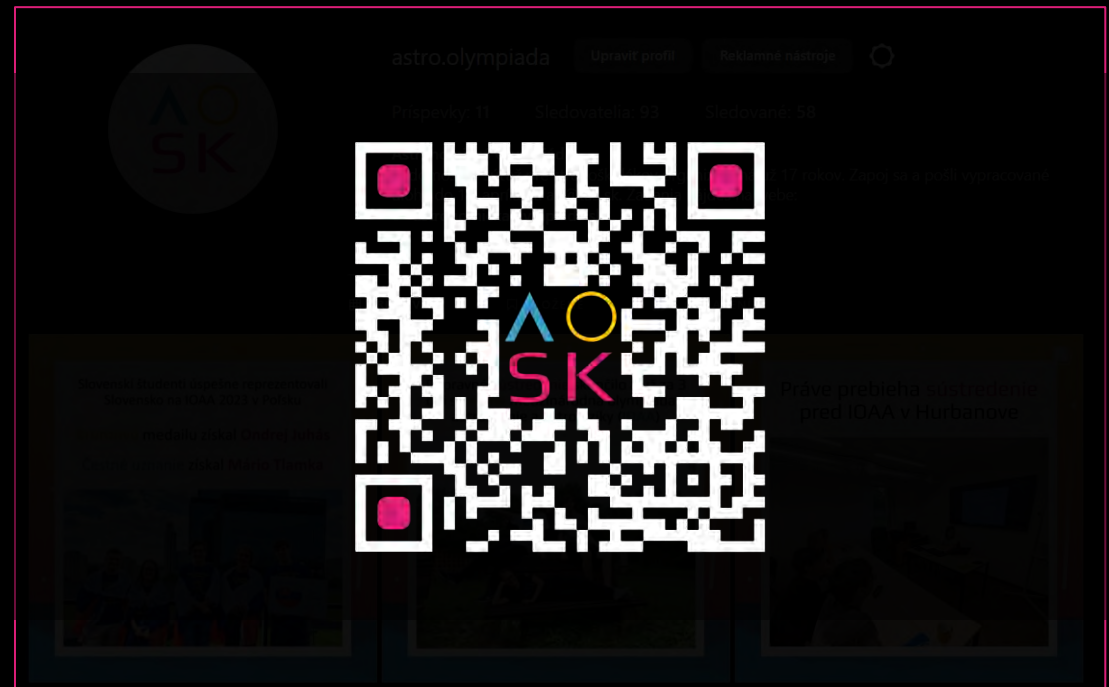

Facebook

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100090430808070>

Instagram

<https://www.instagram.com/astro.olympiada/>

Propagácia

Hromadný mail

Platená reklama

Astronomická olympiáda 2023

Dovoľte na Vás informovať o možnosti pre Vašich študentov zúčastniť sa na medzinárodnej súťaži **Astronomická olympiáda (AO)**. Súťaž je určená študentom stredných škôl na základe a príslušnej rady. Cieľom AO tiež je na Slovensku organizovať u 17 rokov, je rozdelená v oblasti astronómie a astrofyziky, ktorá je veľkým reprezentantom Slovenska na medzinárodnej olympiáde v astronómii a astrofyzike.

Súťaž organizuje Slovenská astronómická spoločnosť (SAS) v Hurbanove, v spolupráci so Slovenskou astronomickou spoločnosťou pri Slovenskej akadémii vied, a finančnú podporu Ministerstva školstva SR a PR podpora Slovenskej republiky/Slovakia. Výsledky súťaže v podmienkach a grafiku informovanej súťaže nájdete v **čísle 10**. Prílohy a ďalšie informácie sú publikované na **webe AO**.

Medzi **prílohu 1**, **číslo 10** je priložený zväzok do 17. apríla 2023 elektronicky na adrese: **astroolympiada.sk**. Do Medzinárodnej súťaže postupujú tí, ktorí sa zúčastnia 1. kola AO. Súťaž je rozdelená, ktorá obsahuje medzinárodnú súťaž a medzinárodnú súťaž školstva. Prvá AO sa uskutočnila v dňoch 18. - 19. mája 2023 v prostredí SAS v Hurbanove. Na základe priložených súťaží sa zúčastní medzinárodná medzinárodná súťaž školstva (MŠ) a medzinárodná olympiáda v astronómii a astrofyzike (IAAO). Súťaž sa bude konať v roku 2024 v prílohu Olympiáda od 18. do 19. augusta 2023.

Práve informácie Vašich študentov o tejto jedinečnej možnosti napísať a integrovacie informovanej olympiády AO, ktorá je prílohou tohto listu. Vrajná ďakujem.

Ľ. Štefánik
MŠO - Lučivce 190, 030
prílohu VV AO na Slovensku

Astronomická olympiáda

[Odkaz na stránku](#)

[Materiály na stiahnutie](#)

[Prílohy](#) [Číslo 10](#) [Súťaž](#)

astroolympiada [Sledované](#) [Príloha](#) [AO](#) [...](#)

Prílohy: 12 Sledovatelia: 96 Sledované: 59

Astronomická Olympiáda

Vedomosť súťaže pre stredoškolskú organizáciu u 17 rokov. Zápis sa a podľa vypracované úlohy do 17. apríla na **astroolympiada.sk**. Zariadení nájdete na webe: **astroolympiada.sk**

Sledovatelia generácie: **škola** a **škola**, **rodi**, **škola** a **škola**

PRÍLOHY **S OVAČINOM**

- Napísali o nás na TA3**
Vrajná, že sa **astroolympiada** a **astroolympiada** olympiáda škola v **medzinárodnej olympiáde**.
- Slovenská študenti úspešne reprezentovali Slovensko na IAAO 2023 v Prahe**
Školstvo medailu **škola** **škola** **škola**
Čestná cena **škola** **škola** **škola**
- Práve prebieha sústredenie pred IDAA v Hurbanove**
- Domáce kolo astronomické olympiády sa skončilo**
- Vyhlásenie výsledkov CK**

Propagácia

Plagát / Leták

Stránka

Λ O
S K

Webová stránka

www.astronomickaolympiada.sk

www.aosk.sk

Okruhy

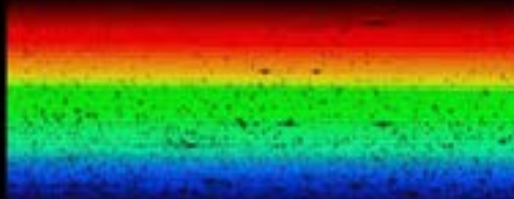
Úlohy sú koncipované na stredoškolskú úroveň matematiky. Diferenciálny a integrálny počet nie je potrebný. Témy označené * netreba vedieť do školy, stačí iba základné teoretické znalosti bez počítania.

Nebeská mechanika

- Keplerove zákony, vlastnosti elipsy, elementy dráhy
- Aspekty planét, asteroidá a symboická dráha dráha
- Newtonov gravitačný zákon
- Energetická úroveň, kozmická rýchlosť
- Zákon zachovania (momentu) hybnosti, Virialove
- Lagrangeove body
- Dvachoznamová dráha
- Nefunkčné dráhy*

Spektroskopia

- Elektromagnetické spektrum* vlnová dĺžka, frekvencia
- Kvantová teória svetla, Planckov cyklický zákon*
- Stefan-Boltzmannov zákon, Wienov posunový zákon, efektívna teplota
- Spektrálne klasifikácia hviezd*, A, B, diagram*
- Emission, absorpčný riadok a series, H dráha
- Závisť energie fotonu jednotlivej reakcie*, p-p cyklus*, CNO cyklus*
- Vlnná funkcia energie

Fotometria

- Svetlosť, tok žiarivenia, efektív, úhravná konštanta
- Pogonova merna, viditeľná a širokoštrana magnitúda, vizuálna a fotometrická magnitúda, modul vzdialenosti
- Červený posun, vzdialina rýchlosť

Čas a geometria

- Paralelná, astronomická jednotky vzdialenosti
- Miestny čas (sú, siderický) a synodický (deň)
- Časová pásmo, vplyv relativistickej dĺžky na čas v pohybových rámcoch hviezd
- Redšiftná a tangenciálna rýchlosť, vlastný pohyb hviezd

Prameň hviezd a exoplanety

- Typy prameňov hviezd*
- Spektrálne typy a účinnosť žiarivenia
- Metódy objavovania exoplanet*
- Vlnná perioda orbitálneho magnetódu pre zafidy*

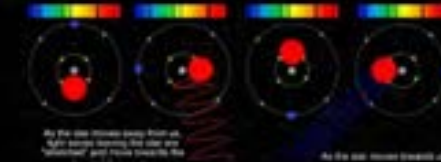
Kozmológia

- Hubble-Lemaîtreov zákon, Hubbleovo law
- Veľký roztrhnutý veľký úroveň*
- Faktor Hubble
- Prázdna hmota a tmavá energia*
- Schwarzchildova polomer žiarivý deň

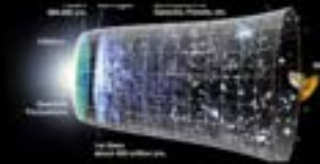
Optika

- Šírka svetla - prírady, typy zrkadiel, zrkadlové, refrakčné teleskopy
- Zbieranie svetla, kolektívna a priechod
- 100 ly

Sférická astronómia a hviezdna mapa

- Súhvezdié, exoplanety na našej oblohe
- Kozmický
- Kozmický dĺžka
- Kozmický dĺžka
- Kozmický
- Kozmický, viditeľnosť, dĺžka a dĺžka na dĺžku a perpendikulárna dĺžka
- Kozmický (zrakom) rozptyl
- Kozmický a kozmický svet na dĺžku
- Kozmický na dĺžku
- Kozmický, prírady, exoplanety, vlnový úroveň
- Kozmický a dĺžka vlny a vlnový úroveň a (vlnový)
- Kozmický hviezd* (vlnový úroveň)
- Kozmický body (vlnový) a kozmický na dĺžku

Matematika a štatistika

- Kozmický graf
- Kozmický dĺžka a vlnový úroveň a vlnový úroveň
- Kozmický prírady a kozmický vlnový dĺžka a kozmický vlnový dĺžka
- Kozmický vlnový úroveň na kozmický (vlnový) Kozmický vlnový

kalendár

Kalendár aktuálneho ročníka – 2024

Zverejnenie úloh domáceho kola	15. 1. 2024
Odvzdávanie úloh domáceho kola	15. 3. 2024
Vyhlasenie výsledkov domáceho kola	21. 3. 2024

Regionálne kolo

4. 4. 2024

SÚH Hurbanovo

KHaP M. Hella v Žiarí nad Hronom

Hvezdáreň a planetárium v Prešove

Celoštátne kolo

2. 5. – 3. 5. 2024

SÚH Hurbanovo

Prípravné sústreďenie ZMAS

6. 7. – 12. 7. 2024

ZMAS

Prípravné sústreďenie Hurbanovo

august 2024

SÚH Hurbanovo

IOAA

17. 8. – 27. 8. 2024

Rio de Janeiro, Brazília

Kontakt

Kontakt

Hlavný kontaktný e-mail pre Astronomickú olympiádu: ao@aosk.sk

Slovenská ústredná hviezdáreň
Komárňanská 137
947 01 Hurbanovo
e-mail: suh@suh.sk
Tel.: +421 352 451 102

*Slovenská
Astronomická
Spoločnosť*
pri Slovenskej akadémii vied

Slovenská astronomická spoločnosť pri SAV
Astronomický ústav SAV
059 60 Tatranská Lomnica
Slovenská republika
e-mail: sas@ta3.sk

Materiály

Λ O
S K

Zoznam literatúry

Materiály

Zbierka úloh AO

Odporúčaná literatúra

Astrokurz

Ďalšie zdroje

Okruhy

Riešené príklady IOAA

Široký J., Široká, M., *Základy astronomie v příkladech*, 2. vyd., Státní pedagogické nakladatelství, n.p., 1973 ([pdf](#))

Sule, A., *A Problem book in Astronomy and Astrophysics*, Compilation of problems from International Olympiad in Astronomy and Astrophysics (2007-2012) Orient Blackswan, 2013, ISBN 978-817-37-1980-6

Astro Krúžok - Astrokurz

Astro Krúžok - AFO

AO SK

Online krúžok

ASTROFYZIKY

štvrtky 19:00

*Slovenská
Astronomická
Spoločnosť*
pri Slovenskej akadémii vied

*Slovenská ústredná hviezdáreň
v Hurbanove*

autor fotografie

Made by Sigma

Astro Krúžok - Skriptá

ASTROKURZ
(poznámky – alpha verzia!)

7. novembra 2023

Radovan Lascsák
Terezia Hrašková
Samuel Anzich

Študijný materiál určený k príprave
na astronomickú olympiádu pre stredné školy
vychádzajúci z online série videí *Astrokurz* (2020/21)

Astrokrúžok
<https://www.pozitivy.com/Astrokruzok>

Kapitola 2

Keplerove zákony

<https://www.youtube.com/watch?v=2QJ5X31u0M0>

Treba kolovratníka sa číta ďalej tým viac dostáva do popredia, čím sa zmenšuje význam
Tycha de Brahe a Keplera v astronómii a vedy. Tycha de Brahe bol prvý, ktorý objavil, že
planéty sa pohybujú po elipsách, nie po kruhoch. Kepler objavil, že planéty sa
pohybujú po elipsách, nie po kruhoch. Kepler objavil, že planéty sa pohybujú po
elipsách, nie po kruhoch.

1. Keplerove zákony (o dráhe) (KZ-1)

Dráha planety sa opisuje elipsou. Slnečnica sa nachádza v jednom z ohnisk elipsy.

Elipsa (obr. 2.1) je definovaná ako množina bodov, ktoré majú konštantný súčet vzdialeností od
dvoch pevných bodov, **ohniská** (F_1, F_2). Maticmatyky je to zapísané v (2.1). Slnečnica sa nachádza
v ohnisku F_1 . Iné body je planéta nachádza na Slnečnej elipse **perihélium** (P), a keď body je
od slnečnice najďalej **afélium** (A). Iné S predstavuje stred, a body V_1, V_2 označujú vrcholy elipsy.
 Z_1, Z_2 sú ohniská pevných bodov pre pohyb nachádzajúceho sa.

(2.1) $|F_1V_1| + |F_1V_2| = |F_2V_1| + |F_2V_2| = |F_2P| + |F_2A| = |F_1P| + |F_1A|$ (2.1)

Obr. 2.1: Elipsa

2. Keplerove zákony   Príklady   42

2.1 Príklady

2.1.1 Obeh Neptúna

Neptún obieha okolo Slnečnice na 102-ročnej. Ako ďaleko od Slnečnice sa nachádza? Akou oblasťou
vzdialenosť sa pohybuje? Predpokladajme, že Neptún obieha po kruhovej dráhe.

2.1.2 Komety z Oortovej oblačniny

(KIAA 201) - 201

Väčšina hyperbolických komet pochádza zo Slnečnej sústavy z Oortovej oblačniny. Čítanie ako dĺžka
trvá komete kým prejde túto oblasť. Predpokladajme, že komete odľahla 25000 au od Slnečnice, keď
je v aféliu.

2.1.3 Planéta Hermes

(IAAF - 90)

Planéta Hermes sa pohybuje okolo Slnečnice po dráhe s veľkou polosou $a = 1,27$ au, a excentricitou
 $e = 0,475$. Čítanie:

- obdobie dĺžka P ,
- perihélium vzdialenosť q , afélium vzdialenosť Q ,
- dĺžka našej planéty k .

2.1.4 Hroba-Mrkos-Pajdušáková

(IAAF - 70)

Oblasť vzdialenosť komete Hroba-Mrkos-Pajdušáková je v aféliu 10 krát menšia ako v perihéliu.
Aká je excentricita jej dráhy?

2.1.5 Výsledky

Obeh Neptúna
Neptún je 30.3 au od Slnečnice a pohybuje sa rýchlosťou $1,15 \text{ au rok}^{-1} = 3,43 \text{ km s}^{-1}$

Komety z Oortovej oblačniny
Komety sa budú vracať 1,2 milióna rokov.

Planéta Hermes

- $P = 1,47 \text{ rokov} = 537 \text{ dní}$
- $q = 4,677 \text{ au}, Q = 1,90 \text{ au}$
- $k = 1,11 \text{ au}$

Hroba-Mrkos-Pajdušáková
Excentricita je 0,82.

Riešené příklady IOAA

Riešené příklady IOAA

2022
2021
2020
2019
2018
2017
2016
2015
2014
2013

IOAA_2023-1.pdf 1 / 16 80%

Theory 6: 'Bolometer'

The entrance cavity of a particular bolometer is a cone with an opening angle of 30° , the surface of which has an energy absorption coefficient of $\alpha = 0.99$. Assume that there is no scattering of the incident radiation on the walls of the cavity, only multiple specular reflections. The bolometer is connected to a cooler which keeps the bolometer cavity surface at practically 0 K temperature. The instrument is orbiting at 2 au from the Sun and is pointed directly at the centre of the Solar disk.

Calculate the temperature of a black body which would radiate the same amount of energy from a unit surface area as the bolometer opening does.

Note: the opening angle is defined as twice the angle between the axis of the cone and its generator.

(13 points)

IOAA 2023, theory 6

Doplňkové aktivity

Zraz mladých astronómov Slovenska

komplexné podujatie
spájajúcim
semináre, školenia,
oddych a praktiká

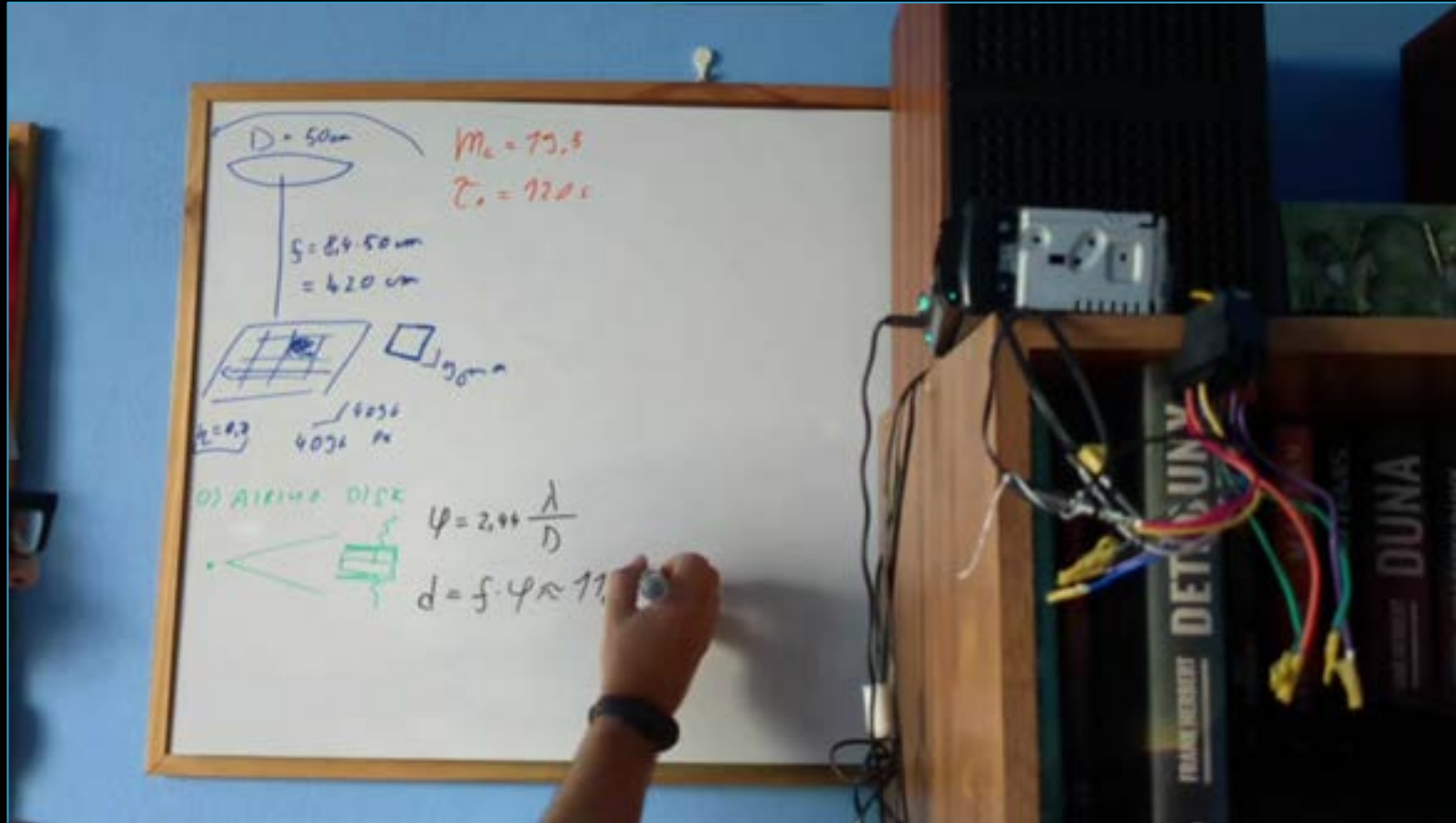

Prípravné sústredenie

Slovenská ústredná hvezdáreň
v Hurbanove

Online konzultácie

Discord

Plány do budúcnosti

Výjazdové sústredenie

Vzdelávanie

Pohyb

Socializácia

Workshop, ver. 1

- „Kluby počítačov“
- Malé skupinky nadaných študentov
- Príprava na AO
- Príprava materiálov pre pedagógov

Workshop, ver. 2

- Práca s pedagógmi, príprava materiálov a inšpirovanie
- Inkorporovanie astronómie do vyučovania
- Podpora **astronómie** ako takej

MiniIOAA

Uskutočniť súťažne
vzdelávaciu aktivitu
pre okolité krajiny

Obdoba podobných
podujatí v Česku a
Maďarsku

Nový ročník

Λ O
S K

Informácie

DK 15. Marec

RK 4. Apríl

CK 2. Máj

Astronomická olympiáda SK 2024

Úroveň: domáce kolo   Dátum zverejnenia: 15. 1. 2024
Kategória: stredná škola   Dátum odovzdania: 15. 3. 2024

- Každý príklad píše na samostatný list papiera.
- Do lističky vložte číslo príkladu, vaše meno, adresu, dátum narodenia, ročník učebnice a názov školy.
- Vale riešite na papíre aj adresu, nie len matematicky.
- Pri výpočtoch použite hodnoty konštant, jednotiek a veličín uvedených v konštantovke na poslednej strane. Upravidelujeme, že nie všetky sú potrebné.
- Písať môžete elektronicky alebo rukou a papiera nachystať. Súborný materiál na stránke sokfarsk.sk.

1 Let do galaxie v Andromede (100 b, autor: Samuel Anetký)

Prakticky sa hypotetická situácia, že letíte z našej galaxie, Mliečnej cesty, do galaxie v Andromede (M 31). Vzdialenosť medzi nami je $D = 2,54 \text{ Mly} = 361 \text{ kpc}$. V jednom momente sa budú galaxie javiť ako jedna. Vypočítajte vzdialenosť r_{gal} od Mliečnej cesty, v ktorej sa to stane, ako aj brzdovú veľkosť a , ktorú budú mať častice galaxie v tejto vzdialenosti. Práve letíte v Mliečnej ceste so $v_{\text{gal}} = 10^7 \text{ m/s}$ a počítate letieť v galaxii M 31 so $v_{\text{gal}} = 3 \cdot 10^7 \text{ m/s}$.

Prípadkdekoľvek, čo v oboch galaxiách sa nachádzajú dva brzdové siločlony typu Zoroastrovej modifikovanej oscilácie (zoberte).

2 Liptovská Mara (100 b, autor: Samuel Danušík)

Počas roka dochádza na Zemi k smutnému udalosti. Dôvodom je najmätože všetky smutné udalosti sa udávajú v šírke $\epsilon = 21,4^\circ$ nad rovinou ekvátora. To spôsobuje, že sa dáva znamenie na Zemi dopadá v istom dni alebo smutného životnej energie na Štáta. Vypočítajte pomer životných energií na Štáta, ktoré dopadajú na celú plochu Liptovskej Maru za 1 s na pravej polovici v dané dni a zomreli smutní. Plocha Liptovskej Maru je $48,2^\circ \text{ N}$, $18,5^\circ \text{ E}$ a plocha $A = 27 \text{ km}^2$.

Prípadkdekoľvek brzdovú veľkosť dvoch Zeme siloch Štáta a zomreli všetky smutní. Pre prípadní neokrajnosti môžete vypočítať smutnú konštantu, ktorú konštantu je uvedená v rovnici konštant. Smutná konštantu predstavuje smutnú energiu, ktorú prijme za 1 s plocha 1 m^2 orientovaná kolmo na slnečné žiarenie v vzdialenosti 1 au od Štáta bez zosmieť (zoberte).

www.aosk.sk | sokfarsk.sk

Astronomická olympiáda SK 2024

Úroveň: domáce kolo   Dátum zverejnenia: 15. 1. 2024
Kategória: základná škola   Dátum odovzdania: 15. 3. 2024

- Každý príklad píše na samostatný list papiera.
- Do lističky vložte číslo príkladu, vaše meno, adresu, dátum narodenia, ročník učebnice a názov školy.
- Vale riešite na papíre aj adresu, nie len matematicky.
- Pri výpočtoch použite hodnoty konštant, jednotiek a veličín uvedených v konštantovke na poslednej strane. Upravidelujeme, že nie všetky sú potrebné.
- Písať môžete elektronicky alebo rukou a papiera nachystať. Súborný materiál na stránke sokfarsk.sk.

1 Kam dovidí Kolonika (75 b, autor: Samuel Anetký)

Letos v zimnej, preto používame dĺžokohodiny je, že nie sme schopní zachytiť viac svetla, a tým odpovedať slabšie svetlo. Akí najbližšie hviezdny medzeru pozorovať dĺžokohodiny na Antaresomskom observatóriu na Kolonikom veľké a pritomom arktické $D = 1 \text{ au}$, ak také ako sme sme sme a pritomom $d = 1 \text{ au}$ tak hviezdny a pritomom $m = -6 \text{ mag}$? Vypočítajte veľkosť a magnitudu.

Dôvodom je, že svetlo, čo sme sme zachytíme svetlo dĺžokohodiny je dĺžka od slnečnej planety.

2 Neznámy asteroid (50 b, autor: Samuel Danušík)

Asteroid je najbližšie k Zemi $r_{\text{min}} = 1 \text{ au}$ a najďalej $r_{\text{max}} = 3 \text{ au}$. Veľkosť parametrov dráhy takto asteroidu, konštantu veľkú polohu a , excentricitu e a období periódy T . Takisto môže ako ľahko nájsťme pritomom svetlo asteroid v slnečnej konštanty. Dĺžka Zeme pritomom sa hviezdny a pritomom $r = 1 \text{ au}$.

www.aosk.sk | sokfarsk.sk

Ako si vieme pomôcť

Ako nám viete pomôcť?

Povedzte o nás študentom!

Ako nám viete pomôcť?

Zdieľanie materiálov!

Ako nám viete pomôcť?

Príprava na súťaž!

Kontaktujte nás

- Ak máte akúkoľvek **otázku**.
- Ak máte **študentov** ktorým sa nestíhate venovať.
- Ak máte ďalší nápad ako nám **pomôcť**.

aosk.sk

A na záver, motivácia!

Najdôležitejší
sú ale študenti

Vzdelávať a
motivovať ich
k astronómii

Ďakujeme za pozornosť

Apendix

10.3.13 AO 2020, úloha 5

V tejto úlohe budete určovať **limitnú magnitúdu na vašom pozorovacom mieste**. Na jej určenie použijete 2 metódy, ktoré potom porovnáte. Na pozorovanie si vyberte miesto s vhodnými svetelnými podmienkami, snažte sa vyhnúť príliš veľkému svetelnému znečisteniu. Prvou metódou je hľadanie najslabšej viditeľnej hviezdy. Na oblohe nájdite viditeľnú hviezdu s čo najvyššou magnitúdou, pričom na zistenie jej magnitúdy môžete použiť ľubovoľný zdroj (hviezdne atlasy, „Stellarium atď.“). Za viditeľnú hviezdu považujte aj takú, ktorú vidíte napr. iba periférnym videním.

Druhý spôsob sa zakladá na počítaní viditeľných hviezd v určitej oblasti na oblohe. Vyberiete si 3 (príp. 4) hviezdy a zrátate počet hviezd, ktoré vidíte vnútri oblasti, ktorú tieto 3 hviezdy vytvárajú (zarátajte aj hviezdy tvoriace jej vrcholy). Výber trojuholníka hviezd si prispôbte pozorovacím podmienkam. Použite napr. údaje z tejto stránky:

<https://nineplanets.org/estimating-limiting-magnitude/>

Môžete použiť aj nejaké iné podľa vášho výberu. V tom prípade ale k riešeniu úlohy nezabudnite priložiť aj zdroj odkiaľ ich máte. Limitnú magnitúdu určite počas 3 nocí. K výsledkom nezabudnite napísať miesto, dátumy a časy pozorovaní a pozorovacie podmienky. Porovnajte použité metódy na určenie medznej hviezdnej veľkosti. Dávajú približne rovnaký výsledok alebo sa líšia?

A na záver, pes!

